

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка
Кафедра біології, екології та методик їх навчання**

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПРОПЕДЕВТИЧНА ПРАКТИКА**

**рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)**

Кременець – 2025 р.

Робоча програма освітнього компонента «Пропедевтична практика» для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Кременець. 2025. 16 с.

Розробник програми:

Галаган О.К., доцент, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри біології, екології та методик їх навчання

Протокол № 1 від „1” вересня 2025 року

Завідувач кафедри

О. Кратко

1. Вступ

Освітній компонент «Пропедевтична практика» є нормативним у циклі професійної підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

Пропедевтична педагогічна практика здобувачів вищої освіти II курсу проводиться у закладах загальної середньої освіти міста Кременця. Основним завданням цього виду практики є поєднання теоретичної підготовки студентів із практичним застосуванням набутих умінь і навичок під час проведення навчальної та позакласної роботи з біології, основ здоров'я та географії.

Ключові слова: мета навчання, зміст освітнього процесу, матеріальна база для навчання біології, основ здоров'я та географії, методи навчання, організація освітнього процесу з біології, основ здоров'я та географії, педагогічна діяльність, технології навчання, форми організації освітнього процесу з біології, основ здоров'я та географії, НУШ.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Рік підготовки:	
	Спеціальність 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	II	II
Змістових модулів – 3		Семестр	
		III-IV	III-IV
Загальна кількість годин – 150 год.		Лекції	
		–	–
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2/2 самостійної роботи студента – 2,3 / 2,3	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський) освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)	Практичні	
		70 год.	18 год.
		Самостійна робота	
		70 год.	122 год.
		Індивідуальні завдання	
		10 год.	10 год.
		Форма контролю: Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 47 % : 53 %

для заочної форми здобуття освіти – 12 % : 88 %.

3. Мета та завдання освітнього компонента

Мета практики: поєднання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти з практичним застосуванням набутих вмінь і навичок проведення навчальної та позакласної роботи з біології та основ здоров'я, аналіз методів і педагогічних технологій, які використовуються вчителями у навчальній та позакласній роботі з біології, основ здоров'я та географії.

Основними завданнями практики є: поглиблення і розширення теоретичних знань з методики біології, основ здоров'я, географії і психолого-педагогічних дисциплін, набутих студентами, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час проходження практики.

Завдання практики:

- ознайомитися з особливостями роботи школи, реалізацією положень Концепції Нова українська школа (новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, наскрізний процес формування цінностей, педагогіка партнерства), особливості навчальних програм та підручників з біології та основ здоров'я, ІК «Пізнаємо природу», ІК «Здоров'я, безпека і добробут»;
- поглибити теоретичні знання та практичні навички, отримані в процесі вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка»;
- проаналізувати інноваційні методи навчання, оцінювання навчальних досягнень учнів на основі спостережень уроків з біології, основ здоров'я та географії (ІК «Пізнаємо природу», ІК «Здоров'я, безпека і добробут»);
- вивчити структуру уроку, проаналізувати її основні елементи: організацію початку уроку, повідомлення теми, мети, плану уроку, мотивацію навчальної роботи учнів, етап засвоєння нових знань і формування умінь, перевірку та оцінку навчальних досягнень учнів, методичне забезпечення домашньої навчальної роботи учнів;
- проаналізувати форми позакласної роботи, які проводяться учнями під час уроків біології, основ здоров'я та географії (ІК «Пізнаємо природу», ІК «Здоров'я, безпека і добробут»).

Здобувачі вищої освіти мають знати:

- предмет, зміст, основні функції та завдання методики навчання біології, основ здоров'я та географії (ІК «Пізнаємо природу», ІК «Здоров'я, безпека і добробут») у системі закладів ЗСО;
- структуру та зміст шкільного курсу біології, основ здоров'я та географії, підручники з біології, основ здоров'я та географії (ІК «Пізнаємо природу», ІК «Здоров'я, безпека і добробут»);
- структуру та класифікацію методів навчання;
- **вміти:**
- складати плани-конспекти окремих уроків; визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку;
- обирати ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку;
- складати план і сценарій позакласного заходу з біології, основ здоров'я та географії;
- намічати об'єкти контролю навчальної діяльності учнів з урахуванням сформованості навичок і вмінь, добирати відповідні їм методичні прийоми;
- підбирати наочні посібники до уроку та позакласного заходу з біології, основ здоров'я та географії (ІК «Пізнаємо природу», ІК «Здоров'я, безпека і добробут»);
- здійснювати різноманітні прийоми активізації розумової діяльності учнів залежно від їх вікових особливостей;
- проводити позакласний захід з біології за складеним планом і сценарієм,
- реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий та виховний потенціал змістового матеріалу уроку;
- проводити спостереження та аналіз відвіданих уроків;
- спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів, студентів-практикантів, переносячи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи.

Освітній компонент сприяє розвитку таких програмних компетентностей:

- **Інтегральна** компетентність ІК. Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі освіти, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ФК 10. Здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення і теорії біології науки для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів.

ФК 15. Здатність здійснювати позакласну та позашкільну роботу з біологічних проблем і досліджень, формування, збереження екологічно здорового середовища і зміцнення здоров'я.

ФК 22. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.

Програмні результати навчання

РН1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН2. Демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН10. Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

РН11. Аналізує власну педагогічну діяльність та її результати, здійснює об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

РН 20. Демонструє володіння основами наукових досліджень та організацією навчально-дослідницької, позакласної та позашкільної діяльності учнів.

РН 30. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання, біології, здоров'я людини, географії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

4. Програма освітнього компонента

Модуль 1. Організаційна робота

Ознайомлення із змістом та завданнями в період практики. Ознайомлення з навчальним закладом. Ознайомлення із завданнями і основними напрямками роботи навчального закладу на сучасному етапі. Знайомство із вчителем біології та основ здоров'я. Ознайомлення зі шкільною документацією: календарно-тематичними планами вчителів біології та основ здоров'я, планами проведення гуртків, планами організації позакласної роботи з біології та основ здоров'я. Ознайомлення зі змістом та структурою класного журналу. Складання індивідуального плану роботи на період практики. Ознайомлення з навчальними програмами, календарними планами з біології та основ здоров'я.

Підведення підсумків педагогічної практики. Оформлення звітної документації. Підсумкова конференція.

Модуль 2. Навчально-методична робота

Ознайомлення з реалізацією головних компонентів Концепції Нової української школи: новим змістом освіти, заснованим на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві; орієнтацією на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризмом; наскрізним процесом виховання, який формує цінності; педагогікою, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.

Ознайомлення з особливостями навчання біології та основ здоров'я у закладі загальної середньої освіти. Ознайомлення з наявними в кабінеті наочними посібниками, обладнанням, ТЗН, програмним забезпеченням. Ознайомлення і вивчення методичної системи роботи вчителів біології, основ здоров'я та географії.

Відвідування і аналіз різних типів уроків, форм перевірки знань учнів, методів і форм подачі матеріалу, застосування наочності і її ефективності. Вивчення тематичних планів роботи вчителя біології, основ здоров'я та географії. Ознайомлення з розділами шкільної програми, які вивчаються під час проходження практики, із змістом навчального матеріалу у підручнику.

Розробка фрагментів уроку і планів-конспектів пробних уроків з природознавства, біології, основ здоров'я та географії.

Вивчення досвіду роботи вчителів біології, основ здоров'я та географії. Бесіда з вчителями про їх досвід роботи. Ознайомлення з науково-методичною літературою та практичними питаннями використання інноваційних технологій під час викладання природничих дисциплін.

Модуль 3. Позакласна робота

Ознайомлення з системою позакласної роботи навчального закладу. Ознайомлення з планом позакласної роботи вчителя біології, основ здоров'я та географії. Відвідування студентами і аналіз позакласного навчально-виховного заходу з біології, основ здоров'я та географії. Аналіз та обговорення позакласних навчально-виховних заходів з біології, основ здоров'я та географії. Проведення та обговорення позакласного заходу з біології, основ здоров'я та географії.

Модуль 4. Психолого-педагогічна робота

Ознайомлення із планом роботи класного керівника; звернути увагу на роботу класного керівника з батьками. Ознайомлення з роботою організації громадського самоврядування навчального закладу. Проведення педагогічного спостереження за учнями. Дати характеристику індивідуальних особливостей одного учня. Аналіз виховного заходу (екскурсія, година спілкування, вечір, конкурс тощо).

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	практичні	інд. робота	сам. робота		лекції	практичні	інд. робота	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Організаційна робота										
1.Ознайомлення із змістом та завданнями в період практики. Складання індивідуального плану роботи на період практики.	4		2		2	7		1		6
2.Ознайомлення з навчальним закладом. Ознайомлення із організацією роботи у школі (розкладом уроків, розкладом дзвінків).	4		2		2	7		1		6
3.Знайомство із системою роботи вчителів біології, основ здоров'я та географії. Ознайомлення із їх документацією:навчальними програмами та календарно-тематичними планами.	5		2		3	6				6
4.Ознайомлення зі змістом та структурою класного журналу (електронного).	5		2		3	7		1		6
5. Оформлення звітної документації.	5		2		3	8				8
6. Підсумкова конференція.	5		2		3	6				6
Разом за змістовим модулем 1	28		12		16	41		3		38
Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота										
7.Ознайомлення з реалізацією головних компонентів Концепції Нової української школи	5		2		3	6				6
8. Ознайомлення з розділами шкільної програми, які вивчаються під час проходження практики, із змістом навчального матеріалу в підручнику.	4		2		2	7		1		6
9. Ознайомлення з наявними в кабінеті наочними посібниками, обладнанням, ТЗН, програмним забезпеченням.	5		2		3	7		1		6
10. Відвідування і аналіз різних типів уроків, форм перевірки знань учнів, методів і форм подачі матеріалу, застосування наочності і її ефективності.	20		10		10	9		2		7

11. Розробка фрагментів уроку і планів-конспектів пробних уроків з природознавства, біології, основ здоров'я та географії.	28		18		10	12		1		11
12. Проведення уроків з біології, основ здоров'я та географії.	18		8		10	14		4		10
13. Вивчення досвіду роботи вчителів біології, основ здоров'я та географії. Бесіда з вчителями про їх досвід роботи.	4		2		2	3				3
14. Ознайомлення з науково-методичною літературою та практичними питаннями використання інноваційних технологій під час викладання біології, основ здоров'я та географії.	4		2		2	5				5
Разом за змістовим модулем 2	88		46		42	63		9		54
Модуль 3. Позакласна робота										
15. Ознайомлення з планами проведення гуртків, планами організації позакласної роботи	4		2		2	9		1		8
16. Відвідування студентами і аналіз позакласного заходу з біології, основ здоров'я та географії.	4		2		2	5		1		4
17. Проведення та обговорення позакласного заходу з біології, основ здоров'я та географії.	4		2		2	4		1		3
Разом за змістовим модулем 3	12		6		6	18		3		15
Модуль 4. Психолого-педагогічна робота										
18. Ознайомлення із планом роботи класного керівника; звернути увагу на роботу класного керівника з батьками. Ознайомлення з роботою організації громадського самоврядування навчального закладу.	4		2		2	9		1		8
19. Проведення педагогічного спостереження за учнями. Дати характеристику індивідуальних особливостей одного учня.	4		2		2	5		1		4
20. Аналіз виховного заходу (екскурсія, година спілкування, вечір, конкурс тощо).	4		2		2	4		1		3
Разом за змістовим модулем 4	12		6		6	18		3		15
Разом за модулем І	140		70		70	140		18		122
ІНДЗ	10			10		10			10	
Разом	150		70	10	70	150		18	10	122

6. Теми практичних робіт та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Ознайомлення із змістом та завданнями в період практики. Складання індивідуального плану роботи на період практики.	2/1*
2	Ознайомлення з навчальним закладом. Ознайомлення із організацією роботи у школі (розкладом уроків, розкладом дзвінків)	2/1
3	Знайомство із системою роботи вчителів біології, основ здоров'я та географії. Ознайомлення із їх документацією: навчальними програмами та календарно-тематичними планами.	2/
4	Ознайомлення зі змістом та структурою класного журналу (електронного).	2/1
5	Оформлення звітної документації.	2/
6	Підсумкова конференція.	2/
Всього		12/3
Змістовий модуль 2		
7	Ознайомлення з реалізацією головних компонентів Концепції Нової української школи	2/
8	Ознайомлення з розділами шкільної програми, які вивчаються під час проходження практики, із змістом навчального матеріалу у підручнику.	2/1
9	Ознайомлення з наявними в кабінеті наочними посібниками, обладнанням, ТЗН, програмним забезпеченням.	2/1
10	Відвідування і аналіз різних типів уроків, форм перевірки знань учнів, методів і форм подачі матеріалу, застосування наочності і її ефективності.	10/2
11	Розробка фрагментів уроку і планів-конспектів пробних уроків з природознавства, біології, основ здоров'я та географії.	18/1
12	Проведення уроків з біології, основ здоров'я та географії.	8/4
13	Вивчення досвіду роботи вчителів біології, основ здоров'я та географії. Бесіда з вчителями про їх досвід роботи.	2/
14	Ознайомлення з науково-методичною літературою та практичними питаннями використання інноваційних технологій під час викладання біології, основ здоров'я та географії.	2/
Всього		46/11
Змістовий модуль 3		
15	Ознайомлення з планами проведення гуртків, планами організації позакласної роботи.	2/1
16	Відвідування студентами і аналіз позакласного заходу з біології, основ здоров'я та географії.	2/1
17	Проведення та обговорення позакласного заходу з біології, основ здоров'я та географії.	2/1
Всього		6/3
Змістовий модуль 4		
18	Ознайомлення із планом роботи класного керівника; звернути увагу на роботу класного керівника з батьками. Ознайомлення з роботою організації громадського самоврядування навчального закладу.	2/1
19	Проведення педагогічного спостереження за учнями. Дати характеристику індивідуальних особливостей одного учня.	2/1
20	Аналіз виховного заходу (екскурсія, година спілкування, вечір, конкурс тощо).	2/1
Всього		6/3
Разом		70/18

Примітка. * - заочна форма навчання

Критерії оцінювання фрагменту уроку

Методист-керівник навчально-педагогічної практики керується такими критеріями оцінки уроків студентів-практикантів:

Оцінка **"відмінно"** (10-12 балів) ставиться, якщо студент, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них з урахуванням етапу навчання та місця даного уроку в серії уроків за темою, і в результаті реалізації запланованих навчальних дій досяг цілей уроку. При цьому:

1. повністю реалізовано виховний, освітній та розвиваючий потенціал уроку;
2. методичні прийоми відповідають цілям та етапу навчання;
3. правильно встановлено послідовність і співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
4. студент правильно намічає об'єкти контролю на уроці та критерії їх оцінювання, використовує різні прийоми контролю;
5. практикант володіє прийомами активізації всіх учнів класу і здійснює індивідуальний підхід до них;
6. студент уміє викликати інтерес до навчальних дій, що виконуються на уроці;
7. студент грамотно використовує технічні та інші допоміжні засоби навчання як наявні, так і самостійно виготовлені;
8. епізодично користується конспектом уроку і в ході уроку може скоригувати свою заплановану діяльність.

Студент виявляє особливі творчі здібності.

Оцінка **"добре"** (7-9 балів) ставиться, якщо студент, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив реальні цілі, конкретні етапи уроку та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей на кожному з них з урахуванням етапу навчання та місця даного уроку в серії уроків за темою, і в результаті реалізації запланованих навчальних дій цілі уроку досягнуті в цілому, але план виконано неповністю. При цьому:

1. не до кінця реалізовано виховний, освітній або розвиваючий потенціал уроку;
2. методичні прийоми відповідають цілям та етапу навчання;
3. студент правильно намічає об'єкти контролю на уроці та критерії їх оцінювання, використовує різні прийоми контролю;
4. студент веде урок іноземною мовою, але іноді робить несуттєві мовні помилки, які сам виправляє, а також помічає і виправляє більшість помилок учнів;
5. практикант володіє основними прийомами активізації всіх учнів класу, але не завжди здійснює індивідуальний підхід до них;
6. студент уміє викликати інтерес до більшості навчальних дій, що виконуються на уроці;
7. використовує наявні і самостійно виготовлені посібники, але методика їх використання не завжди раціональна;
8. епізодично користується конспектом уроку і в ході уроку в деяких випадках може скоригувати свою заплановану діяльність.

Оцінка **"задовільно"** (4-6 балів) ставиться, якщо студент, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, в основному правильно в методичному і мовному аспектах спланував урок, намітив цілі, етапи уроку та методичні прийоми для досягнення цілей на кожному з них, і в результаті реалізації запланованих навчальних дій цілі уроку досягнуті неповністю. При цьому:

1. не до кінця реалізовано виховний, освітній, розвиваючий потенціал уроку;
2. методичні прийоми не завжди раціональні, не відповідають меті;
3. неправильно намічені об'єкти контролю та критерії їх оцінювання, використовуються одноманітні прийоми контролю;
4. студент недостатньо володіє прийомами активізації всіх учнів на уроці, не здійснює індивідуальний підхід до них;
5. вміє викликати інтерес до деяких навчальних дій, що виконуються на уроці;
6. мало і не завжди раціонально використовує наочні посібники, не виготовляє їх сам;
7. постійно користується конспектом у ході уроку і не може скоригувати свою діяльність у разі необхідності.

Оцінка **"незадовільно"** (3-0 балів) ставиться, якщо студент, не правильно в методичному спланував урок, не правильно намітив цілі, етапи уроку та методичні прийоми для досягнення цілей на кожному з них, і в результаті реалізації запланованих навчальних дій цілі уроку не досягнуті

Критерії оцінювання позакласного заходу

Оцінка **"відмінно"** (10-12 балів) ставиться, якщо студент, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував позакласний захід, намітив реальні виховні та пізнавальні цілі, вміло застосував доцільні методи і прийоми, наочність, технічні засоби, розвивав активність і інтерес учнів, ініціативу, допитливість, бажання діяти. Позакласний захід характеризують актуальність, повнота і послідовність викладу, емоційність, доступність матеріалу, відповідність змісту віковим особливостям, рівню розвитку учнів, правильність і доступність висновків, рекомендації учням для самовиховання, ефективність використання часу, вплив на розвиток свідомості, почуттів і волі, прищеплення загальнолюдських цінностей, формування певних вмінь (моральної, естетичної оцінки, культури поведінки тощо). Студент виявляє особливі творчі здібності.

Оцінка **"добре"** (7-9 балів) ставиться, якщо студент, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, грамотно в методичному і мовному аспектах спланував позакласний захід, намітив реальні виховні та пізнавальні цілі, застосував доцільні методи і прийоми, наочність, технічні засоби, розвивав активність і інтерес учнів, ініціативу, допитливість, бажання діяти. Позакласний захід характеризують актуальність, повнота і послідовність викладу, емоційність, доступність матеріалу, відповідність змісту віковим особливостям, рівню розвитку учнів, правильність і доступність висновків, рекомендації учням для самовиховання, ефективність використання часу, вплив на розвиток свідомості, почуттів і волі, прищеплення загальнолюдських цінностей, формування певних вмінь (моральної, естетичної оцінки, культури поведінки тощо). При цьому не до кінця реалізовано виховний та розвиваючий потенціал заходу.

Оцінка **"задовільно"** (4-6 балів) ставиться, якщо студент, враховуючи настанови методиста і вчителя, або, спираючись на зразки методичних матеріалів, в основному грамотно в методичному і мовному аспектах спланував позакласний захід, намітив реальні виховні та пізнавальні цілі, застосував не завжди доцільні методи і прийоми, наочність, технічні засоби, розвивав активність і інтерес учнів, ініціативу, допитливість, бажання діяти. Не в повній мірі проявляється послідовність викладу, емоційність, доступність матеріалу, відповідність змісту віковим особливостям, рівню розвитку учнів, правильність і доступність висновків, рекомендації учням для самовиховання, вплив на розвиток свідомості, почуттів і волі, прищеплення загальнолюдських цінностей, формування певних вмінь (моральної, естетичної оцінки, культури поведінки тощо). При цьому не до кінця реалізовано виховний та розвиваючий потенціал уроку.

Оцінка **"незадовільно"** (0-3 бали) ставиться, якщо студент не грамотно в методичному і мовному аспектах спланував позакласний захід, не правильно намітив виховні та пізнавальні цілі, застосував не завжди доцільні методи і прийоми, наочність, технічні засоби, не розвивав активність і інтерес учнів, ініціативу, допитливість, бажання діяти. Позакласний захід не характеризують послідовність викладу, емоційність, доступність матеріалу, відповідність змісту віковим особливостям, рівню розвитку учнів, правильність і доступність висновків, формування певних вмінь (моральної, естетичної оцінки, культури поведінки тощо). При цьому не реалізовано виховний та розвиваючий потенціал заходу.

7. Завдання для самостійної роботи

<i>n/n</i>	<i>Назва теми</i>		<i>Год.</i>
1.	Ознайомлення із змістом та завданнями в період практики. Складання індивідуального плану роботи на період практики.	Заповнення щоденника педагогічної пропедевтичної практики	2/6*
2.	Ознайомлення з навчальним закладом. Ознайомлення із організацією роботи у школі (розкладом уроків, розкладом дзвінків)	Оформлення записів у щоденнику щодо організації освітнього процесу у школі	2/6
3.	Знайомство із системою роботи вчителів біології та основ здоров'я. Ознайомлення із документацією вчителів біології, основ здоров'я та географії: навчальними програмами, календарно-тематичними планами вчителів біології та основ здоров'я.	Оформлення записів у щоденнику. Ознайомлення із навчальними програмами, календарно-тематичними планами вчителів біології, основ здоров'я та географії. Визначення тем уроків поточного тижня	2/6
4.	Ознайомлення зі змістом та структурою класного журналу.	Оформлення записів у щоденнику щодо структури класного журналу та записів у ньому вчителя біології на поточний період	3/6
5.	Ознайомлення з реалізацією головних компонентів Концепції Нової української школи	Оформлення записів у щоденнику реалізацією головних компонентів Концепції Нової української школи	3/6
6.	Ознайомлення з розділами шкільної програми, які вивчаються під час проходження практики, із змістом навчального матеріалу у підручнику	Аналіз діючих підручників, зошитів та інших друкованих засобів навчання, які використовує вчитель біології та основ здоров'я.	3/6
7.	Ознайомлення з наявними в кабінеті наочними посібниками, обладнанням, ТЗН, програмним забезпеченням.	Оформлення записів у щоденнику щодо забезпечення кабінету біології наочними посібниками, обладнанням, ТЗН, програмним забезпеченням.	3/6
8.	Відвідування і аналіз різних типів уроків, форм перевірки знань учнів, методів і форм подачі матеріалу, застосування наочності і її ефективності.	Оформлення у щоденнику аналізів уроків	10/7
9.	Розробка фрагментів уроку і планів-конспектів пробних уроків з природознавства, біології, основ здоров'я та географії.	Розробка фрагментів уроку і планів-конспектів пробних уроків з природознавства, біології, основ здоров'я та географії.	10/11
10.	Проведення уроків з біології, основ здоров'я та географії.	Написання конспекту для проведення пробного уроку	10/10
11.	Вивчення досвіду роботи вчителів біології, основ здоров'я та географії. Бесіда з вчителями про їх досвід роботи.	Оформлення у щоденнику записів про досвід роботи вчителів біології, основ здоров'я та географії.	2/3
12.	Ознайомлення з науково-методичною літературою та практичними питаннями використання інноваційних технологій під час викладання біології, основ здоров'я та географії.	Аналіз науково-методичної літератури та практичними питаннями використання інноваційних технологій під час викладання біології, основ здоров'я та географії.	2/5

13.	Ознайомлення з планами проведення гуртків, планами організації позакласної роботи	Оформлення у щоденнику аналізу плану проведення гуртків, плану організації позакласної роботи вчителя	2/8
14.	Відвідування студентами і аналіз позакласного заходу з біології, основ здоров'я та географії.	Оформлення у щоденнику аналізу позакласного заходу	2/4
15.	Проведення та обговорення позакласного заходу з біології, основ здоров'я та географії.	Підготовка сценарію позакласного заходу	2/3
16.	Ознайомлення із планом роботи класного керівника. Ознайомлення з роботою організації громадського самоврядування навчального закладу.	Оформлення у щоденнику аналізу плану проведення гуртків, плану організації виховної роботи вчителя	2/8
17.	Проведення педагогічного спостереження за учнями. Характеристика індивідуальних особливостей учнів.	Оформлення у щоденнику аналізу виховного заходу та характеристики на учня.	2/4
18.	Підготовка і проведення виховного заходу (екскурсія, година спілкування, вечір, конкурс тощо).	Підготовка сценарію виховного заходу	2/3
19.	Оформлення звітної документації.	Оформлення звітної документації	3/8
20.	Підсумкова конференція.	Підсумкова конференція	3/6
	Разом		70/122

Примітка. * - заочна форма навчання

8. Методи навчання

Лекція, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, ілюстрування, демонстрування, самонавчання, лекція-візуалізація, стендова доповідь, екскурсія.

9. Методи контролю

Усне та письмове опитування, презентація робіт, оцінювання аналізів та конспектів уроків, тестовий контроль, залік.

10. Методичне забезпечення

1. Робоча програма освітнього компонента.
2. Зразки аналізу уроку та позакласного заходу з біології та основ здоров'я.
3. Програми гуртків.
4. Методичні розробки уроків.
5. Методичні розробки позакласних заходів.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

№ п/п	Види діяльності	К-сть балів
I семестр		49
1.	Аналіз уроків з біології, основ здоров'я та географії (ІК «Пізнаємо природу», ІК «Здоров'я, безпека і добробут»).	0-15
2.	Аналіз позакласного заходу з біології, основ здоров'я або географії (ІК «Пізнаємо природу», ІК «Здоров'я, безпека і добробут»).	0-5
3.	Аналіз виховного заходу	0-5
4.	Проведення студентами фрагменту уроку з інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»	12
5.	Проведення студентами фрагменту уроку з інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»	12
II семестр		51
6.	Проведення студентами фрагменту уроку з біології	12
7.	Проведення студентами позакласного заходу з біології, основ здоров'я або географії (ІК «Пізнаємо природу», ІК «Здоров'я, безпека і добробут»).	12
8.	Проведення студентами фрагменту уроку з географії	12
9.	Оформлення щоденника і захист практики	15
	Разом	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

12. Рекомендована література

- Грицай Н. Б. Методика навчання біології: навчальний посібник. Львів: Новий світ, 2000, 2019. 312 с.
- Нова українська школа: poradnik dla vchytel'ya / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
- Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 : URL : http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP_Motivuyuchi-y-prostir.pdf?fbclid=IwAR1wgpWNjVUhfE6uJH0abN7iFcWAxQAWMTnMoGjlep bBQUXX47kRw_Z8Qc
- Прокоп І.С., Костащук О.І Педагогічна пропедевтична практика : метод. рекомендації. Чернівці, 2019. : URL : <https://ru.calameo.com/books/006135845552d26ffef10>
- Пропедевтична практика III курс [Текст] : методичні рекомендації / упоряд. : Гриньова М. В., Малаканова Л. В., Сорокіна Г. Ю. Полт. нац. пед. ун-т. імені В.Г. Короленка. Полтава: ПП «Астроя». 2014. 53 с. : URL : <http://files.pedmasterpnpn.webnode.com.ua/200000613-689856a1c8/%D0%BF%>
- Зразок-оформлення-плану-конспекту <http://grytsai.rv.ua/wp-content/uploads/2018/10/%D0%97%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%BA-%D0%BE%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%>

[D1%8F-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D1%83-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83.pdf](#)

7. Лисогор Людмила, Берендєєв Сергій, Косенчук Юлія. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Випуск 1 : Навчально-методичний посібник. Київ, 2023. 117 с.
8. Методика навчання географії. Навчально-методичний посібник для студентів ЗВО спеціальності 014 Середня освіта (Географія). Чернігів : Десна Поліграф, 2021. 248 с.
9. Кобернік С., Коваленко Р. Географія. Як організувати навчання для учнів 6 класу в умовах НУШ. Методичний посібник для вчителя. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2023. 84 с.
10. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання (лист МОН України від 02.08.2024 №1093). : URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
11. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році (додаток до листа МОН України від 30.08.2024.1/15776-24). : URL : https://osvita.ua/doc/files/news/930/93001/Rekom_zahalni_1_.pdf
12. Про окремі питання оцінювання результатів навчання (лист МОН України від 14.03.2025 №1/4825). : URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-okremi-pytannia-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
13. Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки (лист МОН України від 20.08.2025 №1163). : URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-ta-dorozhnoi-karty-realizatsii-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-na-2025-2030-roky>

Додаткова література

1. Безперервна пропедевтична педагогічна практика в умовах кредитно-модульної системи освіти: методичні рекомендації студентам практикантам. Харків: ХНПУ, 2006. 22 с. : URL: http://kafinfo.org.ua/files/Praktika/Bezperervna_propedevtychna_praktyka_metodychni_rekomendatsii.pdf
2. Вітюк В. В. Готовність педагогів до змін в умовах реалізації Концепції "Нова українська школа. Педагогічний пошук. 2017. № 2. С. 3–6. : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2017_2_3
3. Гладун М. А. Сучасні онлайн інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2018. Вип. 4. С. 33-43. : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2018_4_6
4. Коропатник М. М. Медійна та інформаційна грамотність – одна із важливих компетентностей, які має формувати нова українська школа: виклики інформаційного суспільства. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки*. 2017. № 3. С. 99-106. : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2017_3_14
5. Майнаєв Ф. Я. Формування мотивів застосування інформаційно- комунікаційних технологій у процесі навчання. *Імідж сучасного педагога*. 2018. № 1. С. 19-22. : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp_2018_1_6
6. Шабасєва Л. М. Нова українська школа: філософські основи обґрунтування Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 125. С. 349-352. : URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2017_125_91

Інформаційні ресурси

1. Загальні методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу у п'ятих класах загальноосвітніх навчальних закладів (лист МОН України від 24.05.13 №_1/9- 368). : URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа» : URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Відкритий урок: професійний журнал для вчителів. : URL : <http://osvita.ua/school>
4. Острів знань : Освітній шкільний інтернет-портал. : URL : <http://ostriv.in.ua/>
5. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології Науковий журнал : URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/
6. Наукове електронне фахове видання «Народна освіта» : URL : www.narodnaosvita.kiev.ua
7. Освітній портал " Педагогічна преса". : URL : <http://pedpresa.ua>
8. Щоденник. Уа. : URL : <http://shodennik.ua>
9. Українська педагогіка. : URL : <http://ukped.com>
10. Інформаційний портал "Знання". – <http://znannya.info>
11. Тестування і моніторинг в освіті. : URL : <http://timo.com.ua>
12. Курс "НУШ: базова середня освіта" від ГО «Освіторія»: URL : <https://osvitoria.university/courses/ZSjaMgJDF/>
13. Як учителю використовувати штучний інтелект для уроків: URL : <https://osvitanova.com.ua/posts/5906-yak-uchyteliu-vykorystovuvaty-shtuchnyi-intelekt-dlia-urokiv>
14. Mozaic education URL : <https://ua.mozaweb.com/uk/index.php>
15. Навчальний курс «Вчимося разом» на Дія.Освіта <https://osvita.diia.gov.ua/courses/learning-together>
16. Навчальний курс «Як стати ментором для школярів» на Дія.Освіта <https://osvita.diia.gov.ua/courses/how-to-become-a-mentor-for-schoolchildren>
17. Навчальна платформа відеоуроків Pi-stacja Україна <https://ua.pistacja.tv/>